

## บทที่ 4

### ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ในการวิจัยเรื่องความรู้เกี่ยวกับคติปกครองของผู้มาฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์ ในส่วนของผลการวิจัยประกอบด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา และการทดสอบสมมติฐาน ส่วนข้อวิจารณ์ประกอบด้วยบทวิจารณ์ข้อมูลเชิงพรรณนา และความสัมพันธ์ของตัวแปร

### ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเสนอผลการวิจัยเรื่องความรู้เกี่ยวกับคติปกครองของผู้มาฟ้องคดีต่อศาลปกครองในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา และส่วนที่ 2 คือการทดสอบสมมติฐาน

#### ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

การนำเสนอผลการวิจัยในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบไปด้วยเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ตามด้วยการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคติปกครอง และความรู้เกี่ยวกับคติปกครอง

##### 1.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ ดังจะได้แสดงไว้ใน ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

| (n=302)                                         |       |        |
|-------------------------------------------------|-------|--------|
| ลักษณะทั่วไป                                    | จำนวน | ร้อยละ |
| <u>1. เพศ</u>                                   |       |        |
| ชาย                                             | 161   | 53.3   |
| หญิง                                            | 141   | 46.7   |
| <u>2. อายุ</u>                                  |       |        |
| 20 - 29 ปี                                      | 102   | 33.8   |
| 30 - 39 ปี                                      | 63    | 20.9   |
| 40 - 49 ปี                                      | 76    | 25.2   |
| 50 - 59 ปี                                      | 41    | 13.6   |
| ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป                             | 20    | 6.6    |
| <u>3. อาชีพ</u>                                 |       |        |
| รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ / เจ้าหน้าที่รัฐ | 89    | 29.5   |
| พนักงานบริษัทเอกชน                              | 53    | 17.5   |
| ประกอบกิจการส่วนตัว                             | 85    | 28.1   |
| ไม่ได้ประกอบอาชีพ / หางาน                       | 29    | 9.6    |
| อื่น ๆ                                          | 46    | 15.2   |
| <u>4. ระดับการศึกษา</u>                         |       |        |
| ประถมศึกษา                                      | 14    | 4.6    |
| มัธยมศึกษา / ปวช.                               | 43    | 14.2   |
| อนุปริญญา / ปวศ.                                | 54    | 17.9   |
| ปริญญาตรี                                       | 154   | 51.0   |
| สูงกว่าปริญญาตรี                                | 37    | 12.3   |

ตารางที่ 1 (ต่อ)

| (n=302)                  |       |        |
|--------------------------|-------|--------|
| ลักษณะทั่วไป             | จำนวน | ร้อยละ |
| <u>5. รายได้</u>         |       |        |
| ต่ำกว่า 10,000 บาท       | 84    | 27.8   |
| 10,000 - 20,000 บาท      | 79    | 26.2   |
| 20,001 - 30,000 บาท      | 52    | 17.2   |
| 30,001 - 40,000 บาท      | 62    | 20.5   |
| ตั้งแต่ 40,000 บาทขึ้นไป | 25    | 8.3    |

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.3 มีอายุอยู่ในช่วง 20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.8 ประกอบอาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ / เจ้าหน้าที่รัฐ คิดเป็นร้อยละ 29.5 นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 51.0 และมีรายได้อยู่ในช่วงต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.8

## 1.2 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครอง

ตารางที่ 2 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครอง

| (n=302)                                                                     |             |               |               |      |      |                |
|-----------------------------------------------------------------------------|-------------|---------------|---------------|------|------|----------------|
| การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครอง                                          | มาก         | ปานกลาง       | น้อย          | Mean | S.D. | ระดับการรับรู้ |
| 1. ท่านติดตามข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับคดีปกครองผ่านทางสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ | 27<br>(8.9) | 187<br>(61.9) | 88<br>(29.2)  | 1.79 | 0.58 | ปานกลาง        |
| 2. ท่านติดตามข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับคดีปกครองผ่านทางสถานีวิทยุคลื่นต่าง ๆ   | 13<br>(4.3) | 128<br>(42.4) | 161<br>(53.3) | 1.50 | 0.58 | น้อย           |

ตารางที่ 2 (ต่อ)

| (n=302)                                                                                               |              |               |               |      |      |                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|---------------|---------------|------|------|----------------|
| การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครอง                                                                    | มาก          | ปานกลาง       | น้อย          | Mean | S.D. | ระดับการรับรู้ |
| 3. ท่านติดตามข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับคดีปกครองผ่านทางหนังสือพิมพ์รายวันฉบับต่าง ๆ                      | 50<br>(16.6) | 120<br>(39.7) | 132<br>(43.7) | 1.72 | 0.72 | ปานกลาง        |
| 4. ท่านติดตามข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับคดีปกครองผ่านทางนิตยสาร (รายสัปดาห์/รายปักษ์/รายเดือน) ฉบับต่าง ๆ | 27<br>(8.9)  | 90<br>(29.8)  | 185<br>(61.3) | 1.47 | 0.65 | น้อย           |
| 5. ท่านติดตามข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับคดีปกครองจากการเข้าชมเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต                      | 35<br>(11.6) | 121<br>(40.1) | 146<br>(48.3) | 1.63 | 0.68 | น้อย           |
| รวมค่าเฉลี่ย                                                                                          |              |               |               | 1.62 | 0.45 | น้อย           |

ตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครองอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 1.62 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้ผ่านสื่อสูงสุด คือ โทรทัศน์ โดยมีค่าเฉลี่ย 1.79 รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์ โดยมีค่าเฉลี่ย 1.72 สำหรับสื่อที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับการรู้น้อยที่สุด คือ นิตยสาร โดยมีค่าเฉลี่ย 1.47 รองลงมา คือ วิทยู โดยมีค่าเฉลี่ย 1.50 และเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต โดยมีค่าเฉลี่ย 1.63

### 1.3 ความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง

ตารางที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง

| (n =302)                                                                                                                      |               |               |      |      |                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|---------------|------|------|------------------|
| ความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง                                                                                                     | ตอบ<br>ถูก    | ตอบ<br>ผิด    | Mean | S.D. | ระดับ<br>ความรู้ |
| 1. คดีปกครองมีลักษณะเช่นเดียวกับคดีแพ่งทั่วไป                                                                                 | 156<br>(51.7) | 146<br>(48.3) | 0.51 | 0.50 | มาก              |
| 2. คดีปกครองเป็นคดีพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลกับเอกชน        | 219<br>(72.5) | 83<br>(27.5)  | 0.72 | 0.44 | มาก              |
| 3. คดีพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันเองไม่ถือเป็นคดีปกครอง                                            | 165<br>(54.6) | 137<br>(45.4) | 0.54 | 0.49 | มาก              |
| 4. รัฐธรรมนูญบัญญัติให้จัดตั้งศาลปกครองขึ้นโดยแยกต่างหากจากศาลยุติธรรม โดยให้มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยคดีปกครอง                  | 219<br>(72.5) | 83<br>(27.5)  | 0.72 | 0.44 | มาก              |
| 5. ศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่รับคดีปกครองจากทั่วประเทศมาพิจารณาที่ศาลปกครองกลางเพียงที่เดียวไม่มีการขยายหน่วยงานสู่ภูมิภาค       | 147<br>(48.7) | 155<br>(51.3) | 0.48 | 0.50 | น้อย             |
| 6. ผู้ฟ้องคดีหรือผู้ถูกฟ้องคดีต่อศาลปกครองจะต้องเป็นบุคคลธรรมดาเท่านั้น บริษัทหรือนิติบุคคลอื่นไม่อาจฟ้องคดีหรือถูกฟ้องคดีได้ | 208<br>(68.9) | 94<br>(31.1)  | 0.68 | 0.46 | มาก              |
| 7. การฟ้องคดีปกครองต่อศาลปกครองสามารถฟ้องด้วยวาจาโดยไม่จำเป็นต้องเป็นหนังสือก็ได้                                             | 215<br>(71.2) | 87<br>(28.8)  | 0.71 | 0.45 | มาก              |

ตารางที่ 3 (ต่อ)

| (n=302)                                                                                                                                                                                                                                                         |               |               |      |      |                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|---------------|------|------|------------------|
| ความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง                                                                                                                                                                                                                                       | ตอบ<br>ถูก    | ตอบ<br>ผิด    | Mean | S.D. | ระดับ<br>ความรู้ |
| 8. การฟ้องคดีปกครองสามารถยื่นด้วยตนเอง มอบอำนาจให้ผู้อื่นยื่นแทน หรือจะส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้                                                                                                                                                             | 206<br>(68.2) | 96<br>(31.8)  | 0.68 | 0.46 | มาก              |
| 9. ในกรณีที่มีการฟ้องคดีปกครองต่อศาลปกครอง โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ในการนับอายุความฟ้องคดีให้ถือว่าวันที่ส่งคดีฟ้องแก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์เป็นวันที่ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครอง                                                                                    | 202<br>(66.9) | 100<br>(33.1) | 0.66 | 0.47 | มาก              |
| 10. หากท่านยื่นฟ้องคดีปกครองต่อศาลปกครอง พนักงานเจ้าหน้าที่ของศาลจะตรวจดูว่าคำฟ้องของท่านมีรายการครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ หากคำฟ้องมีรายการไม่ครบถ้วนหรือไม่ชัดเจน พนักงานเจ้าหน้าที่จะแนะนำท่านให้แก้ไข หากท่านไม่แก้ไข พนักงานเจ้าหน้าที่จะเสนอเรื่องต่อศาลต่อไป | 168<br>(55.6) | 134<br>(44.4) | 0.55 | 0.49 | มาก              |
| 11. การฟ้องคดีปกครองถือหลักความสะดวกเรียบง่ายแต่หลักสำคัญ คือ จำเป็นจะต้องมีทนายความร่วมในการฟ้องร้องด้วย                                                                                                                                                       | 137<br>(45.4) | 165<br>(54.6) | 0.45 | 0.49 | น้อย             |
| 12. การฟ้องคดีปกครองที่เรียกให้ใช้เงินจะมีค่าธรรมเนียมศาลในอัตราร้อยละ 2.5 ของทุนทรัพย์แต่ไม่เกิน 200,000 บาท โดยไม่มีการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลแต่อย่างใด                                                                                                        | 132<br>(43.7) | 170<br>(56.3) | 0.43 | 0.49 | น้อย             |

ตารางที่ 3 (ต่อ)

| (n=302)                                                                                                                                        |               |               |      |      |                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|---------------|------|------|------------------|
| ความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง                                                                                                                      | ตอบ<br>ถูก    | ตอบ<br>ผิด    | Mean | S.D. | ระดับ<br>ความรู้ |
| 13. การฟ้องคดีปกครองต่อศาลปกครองชั้นต้นผู้ฟ้องคดีจะต้องยื่นฟ้องต่อศาลที่มูลคดีเกิดขึ้นเท่านั้น                                                 | 97<br>(32.1)  | 205<br>(67.9) | 0.32 | 0.46 | น้อย             |
| 14. การฟ้องคดีปกครองในกรณีที่ฟ้องขอให้เพิกถอนกฎหรือคำสั่งทางปกครอง จะต้องยื่นฟ้องภายใน 90 วัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี   | 176<br>(58.3) | 126<br>(41.7) | 0.58 | 0.49 | มาก              |
| 15. การฟ้องคดีปกครองที่เกี่ยวกับสถานะของบุคคลจะยื่นฟ้องเมื่อใดก็ได้                                                                            | 151<br>(50.0) | 151<br>(50.0) | 0.50 | 0.50 | น้อย             |
| 16. คำสั่งหรือกฎที่ทางหน่วยงานทางปกครองออกมาถือเป็นการกระทำทางปกครองหากไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ถือเป็นคดีปกครองที่สามารถฟ้องศาลปกครองได้             | 205<br>(67.9) | 97<br>(32.1)  | 0.67 | 0.46 | มาก              |
| 17. กระบวนวิธีพิจารณาคดีปกครองตั้งแต่การทำคำฟ้อง ตลอดจนถึงคำพิพากษาหรือคำสั่งต่าง ๆ ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร                                   | 218<br>(72.2) | 84<br>(27.8)  | 0.72 | 0.44 | มาก              |
| 18. วิธีพิจารณาคดีศาลปกครองมีการตรวจสอบถ่วงดุลการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการแบ่งเป็น 3 ฝ่าย คือ ตุลาการเจ้าของสำนวน ตุลาการผู้แถลงคดี และองค์คณะฯ | 205<br>(67.9) | 97<br>(32.1)  | 0.67 | 0.46 | มาก              |

ตารางที่ 3 (ต่อ)

| (n=302)                                                                                                                                                                    |               |               |      |      |                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|---------------|------|------|------------------|
| ความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง                                                                                                                                                  | ตอบ<br>ถูก    | ตอบ<br>ผิด    | Mean | S.D. | ระดับ<br>ความรู้ |
| 19. วิธีพิจารณาคดีปกครองเป็นวิธีพิจารณาที่ใช้<br>พยานบุคคลโดยส่วนใหญ่เพราะสามารถตรวจสอบ<br>ความถูกต้องแท้จริงได้ชัดเจนกว่าพยานประกอบ<br>อื่น ๆ                             | 199<br>(65.9) | 103<br>(34.1) | 0.65 | 0.47 | มาก              |
| 20. ในการนั่งพิจารณาคดีปกครองจะต้องกระทำ<br>โดยลับ นอกจากผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดี บุคคล<br>อื่นไม่สามารถเข้าไปในห้องพิจารณาคดีได้ แต่<br>สามารถให้คำปรึกษาอยู่นอกห้องได้ | 187<br>(61.9) | 115<br>(38.1) | 0.61 | 0.48 | มาก              |
| รวมค่าเฉลี่ย                                                                                                                                                               |               |               | 0.59 | 0.19 | มาก              |

ตารางที่ 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 0.59 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.19 สำหรับข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจมากที่สุด คือ คดีปกครองเป็นคดีพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลกับเอกชน รัฐธรรมนูญบัญญัติให้จัดตั้งศาลปกครองขึ้น โดยแยกต่างหากจากศาลยุติธรรม โดยให้มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยคดีปกครอง และกระบวนการวิธีพิจารณาคดีปกครองตั้งแต่การทำคำฟ้อง ตลอดจนถึงคำพิพากษาหรือคำสั่งต่าง ๆ ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.72 สำหรับข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด คือ การฟ้องคดีปกครองต่อศาลปกครองชั้นต้นผู้ฟ้องคดีจะต้องยื่นฟ้องต่อศาลที่มูลคดีเกิดขึ้นเท่านั้น โดยมีค่าเฉลี่ย 0.32 รองลงมา คือ การฟ้องคดีปกครองที่เรียกให้ใช้เงินจะมีค่าธรรมเนียมศาลในอัตราร้อยละ 2.5 ของทุนทรัพย์แต่ไม่เกิน 200,000 บาท โดยไม่มีการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลแต่อย่างใด โดยมีค่าเฉลี่ย 0.43 รองลงมา คือ การฟ้องคดีปกครองถือหลักความสะดวกเรียบง่ายแต่หลักสำคัญ คือ จำเป็นจะต้องมีนายความร่วมในการฟ้องร้องด้วย โดยมีค่าเฉลี่ย 0.45

## ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ 6 ประการที่ต้องทดสอบตามตัวแปรเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครอง ซึ่งจะได้ทดสอบเรียงตามลำดับต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1: ผู้ฟ้องคดีที่มีเพศต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองของผู้ฟ้องคดีจำแนกตามเพศ

(n = 302)

| เพศ  | จำนวน | Mean   | S.D.  | t     | P.    |
|------|-------|--------|-------|-------|-------|
| ชาย  | 161   | 1.6345 | .2053 | 3.616 | .000* |
| หญิง | 141   | 1.5564 | .1642 |       |       |

\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองของผู้ฟ้องคดีจำแนกตามเพศ ค่า t ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 3.616 โดยมีค่า P-Value เท่ากับ .000 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้ฟ้องคดีที่มีเพศต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยผู้ฟ้องคดีที่มีเพศชายมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองมากกว่าผู้ฟ้องคดีที่มีเพศหญิง โดยเฉลี่ย .07809

สมมติฐานที่ 2: ผู้ฟ้องคดีที่มีอายุต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกัน

เนื่องจากจำนวนข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในแต่ละตัวแปรด้านอายุมีการกระจายและ มีจำนวนน้อยในบางกลุ่มตัวแปรซึ่งไม่เหมาะที่จะนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ ผู้วิจัยจึงได้ทำการจัดกลุ่มตัวแปรใหม่ออกเป็น 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่หนึ่งช่วงอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 39 ปี และตัวแปรที่สองอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองของผู้ฟ้องคดีจำแนกตามอายุ

(n = 302)

| อายุ                     | จำนวน | Mean   | S.D.  | t      | P.    |
|--------------------------|-------|--------|-------|--------|-------|
| ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 39 ปี | 165   | 1.5621 | .1825 | -3.640 | .000* |
| ตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป      | 137   | 1.6412 | .1926 |        |       |

\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองของผู้ฟ้องคดีจำแนกตามอายุ ค่า t ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ -3.640 โดยมีค่า P-Value เท่ากับ .000 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้ฟ้องคดีที่มีอายุต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยผู้ฟ้องคดีที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองมากกว่าผู้ฟ้องคดีที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 39 ปี โดยเฉลี่ย .07912

สมมติฐานที่ 3: ผู้ฟ้องคดีที่มีอาชีพต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกัน

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองของผู้ฟ้องคดีจำแนกตามอาชีพ

(n=302)

| แหล่งความแปรปรวน            | df     | SS  | MS    | F      | P     |
|-----------------------------|--------|-----|-------|--------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (b) | 3.194  | 3   | 1.065 | 40.775 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม (w)   | 7.780  | 298 | 0.026 |        |       |
| รวม                         | 10.974 | 301 |       |        |       |

\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองของผู้ฟ้องคดีจำแนกตามอาชีพ ค่า F ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 40.775 ให้ค่า P-Value เท่ากับ .000 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ในระดับ .05 ดังนั้นผู้ฟ้องคดีที่มีอาชีพต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ และเมื่อแยกวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองของผู้ฟ้องคดีเป็นรายกลุ่ม โดยจำแนกตามอาชีพ พบความแตกต่างตามตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับคดียปครองของผู้ฟ้องคดีเป็นรายกลุ่มจำแนกตามอาชีพ

(n=302)

| อาชีพ                                   | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | อาชีพ |   |   |   |
|-----------------------------------------|-----------|-------|-------|---|---|---|
|                                         |           |       | 1     | 2 | 3 | 4 |
| 1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เจ้าหน้าที่รัฐ | 1.7466    | .1182 | -     | * | * | * |
| 2. พนักงานบริษัทเอกชน                   | 1.6057    | .2114 | *     | - | * |   |
| 3. ประกอบกิจการส่วนตัว                  | 1.4941    | .1703 | *     | * | - |   |
| 4. ว่างงานและอื่น ๆ                     | 1.5340    | .1556 | *     |   |   | - |

\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับคดียปครองของผู้ฟ้องคดีเป็นรายกลุ่มโดยจำแนกตามอาชีพพบว่า

ผู้ฟ้องคดีที่มีอาชีพรับราชการ (ค่าเฉลี่ย = 1.7466) มีความรู้เกี่ยวกับคดียปครองมากกว่าผู้ฟ้องคดีที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน (ค่าเฉลี่ย = 1.6057) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้ฟ้องคดีที่มีอาชีพรับราชการ (ค่าเฉลี่ย = 1.7466) มีความรู้เกี่ยวกับคดียปครองมากกว่าผู้ฟ้องคดีที่มีอาชีพประกอบกิจการส่วนตัว (ค่าเฉลี่ย = 1.4941) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้ฟ้องคดีที่มีอาชีพรับราชการ (ค่าเฉลี่ย = 1.7466) มีความรู้เกี่ยวกับคดียปครองมากกว่าผู้ฟ้องคดีที่มีอาชีพว่างงานและอื่น ๆ (ค่าเฉลี่ย = 1.5340) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้ฟ้องคดีที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน (ค่าเฉลี่ย = 1.6057) มีความรู้เกี่ยวกับคดียปครองมากกว่าผู้ฟ้องคดีที่มีอาชีพประกอบกิจการส่วนตัว (ค่าเฉลี่ย = 1.4941) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 4: ผู้ฟุ้งคดีที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกัน

เนื่องจากจำนวนข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในแต่ละตัวแปรด้านระดับการศึกษามีการกระจายและมีจำนวนน้อยในบางกลุ่มตัวแปรซึ่งไม่เหมาะที่จะนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ ผู้วิจัยจึงได้ทำการจัดกลุ่มตัวแปรใหม่ออกเป็น 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่หนึ่งระดับการศึกษานิติปริญญาหรือต่ำกว่า และตัวแปรที่สองระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองของผู้ฟุ้งคดีจำแนกตามระดับการศึกษา

(n = 302)

| ระดับการศึกษา        | จำนวน | Mean   | S.D.  | t       | P.    |
|----------------------|-------|--------|-------|---------|-------|
| อนุปริญญาหรือต่ำกว่า | 111   | 1.4617 | .1688 | -11.014 | .000* |
| ปริญญาตรีหรือสูงกว่า | 191   | 1.6772 | .1552 |         |       |

\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองของผู้ฟุ้งคดีจำแนกตามระดับการศึกษา ค่า t ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ -11.014 โดยมีค่า P-Value เท่ากับ .000 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้ฟุ้งคดีที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยผู้ฟุ้งคดีที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองมากกว่าผู้ฟุ้งคดีที่มีระดับการศึกษานิติปริญญาหรือต่ำกว่า โดยเฉลี่ย .2155

สมมติฐานที่ 5: ผู้ฟุ้งคดีที่มีรายได้ต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกัน

เนื่องจากจำนวนข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในแต่ละตัวแปรด้านรายได้มีการกระจายและมีจำนวนน้อยในบางกลุ่มตัวแปรซึ่งไม่เหมาะที่จะนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ ผู้วิจัยจึงได้ทำการจัดกลุ่มตัวแปรใหม่ออกเป็น 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่หนึ่งรายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท และตัวแปรที่สองตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองของผู้ฟ้องคดีจำแนกตามรายได้

(n = 302)

| รายได้                           | จำนวน | Mean   | S.D.  | t     | P.   |
|----------------------------------|-------|--------|-------|-------|------|
| ต่ำกว่าหรือเท่ากับ<br>20,000 บาท | 163   | 1.5911 | .1742 | -.680 | .497 |
| ตั้งแต่ 20,001 บาท<br>ขึ้นไป     | 139   | 1.6061 | .2092 |       |      |

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองของผู้ฟ้องคดีจำแนกตามรายได้ ค่า t ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ -.680 โดยมีค่า P-Value เท่ากับ .497 ซึ่งสูงกว่าค่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้ฟ้องคดีที่มีรายได้ต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สมมติฐานที่ 6 : ผู้ฟ้องคดีที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครองต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกัน

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองของผู้ฟ้องคดีจำแนกตามการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครอง

(n = 302)

| การรับรู้ | จำนวน | Mean   | S.D.  | t      | P.    |
|-----------|-------|--------|-------|--------|-------|
| มาก       | 164   | 1.6485 | .1743 | -5.221 | .000* |
| น้อย      | 138   | 1.5380 | .1743 |        |       |

\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองของผู้ฟ้องคดีจำแนกตามการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครอง ค่า t ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ -5.221 โดยมีค่า P-Value เท่ากับ .000 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้ฟ้องคดีที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครองต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยผู้ฟ้องคดีที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครองมากมีความรู้มากกว่าผู้ฟ้องคดีที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครองน้อย โดยเฉลี่ย .1104

จากการทดสอบสมมติฐานดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปผลการทดสอบได้ดังแสดงไว้ตามตารางที่ 11

ตารางที่ 11 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

| ตัวแปรอิสระ                           | เป็นไปตามสมมติฐาน | ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน |
|---------------------------------------|-------------------|----------------------|
| 1. เพศ                                | ✓                 |                      |
| 2. อายุ                               | ✓                 |                      |
| 3. อาชีพ                              | ✓                 |                      |
| 4. ระดับการศึกษา                      | ✓                 |                      |
| 5. รายได้                             |                   | ✓                    |
| 6. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครอง | ✓                 |                      |

### ข้อวิจารณ์

ในการวิจัยเรื่องความรู้เกี่ยวกับคติปกรรณของผู้มาฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบไปด้วยเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ตามด้วยการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคติปกรรณ นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้ทำการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมดกับตัวแปรตาม คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคติปกรรณ

ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรที่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับคติปกรรณ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคติปกรรณ สำหรับตัวแปรที่ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคติปกรรณ ได้แก่ รายได้

ในส่วนของการวิจารณ์ผู้วิจัยจะแบ่งการวิจารณ์ออกเป็นสองส่วน ประกอบด้วย ส่วนแรกผู้วิจัยจะทำการวิจารณ์ในส่วนการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา ซึ่งจะกล่าวถึงตัวแปร 2 ตัว คือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคติปกรรณและความรู้เกี่ยวกับคติปกรรณ

#### ส่วนที่ 1 ข้อวิจารณ์ส่วนการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

##### 1. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคติปกรรณ

จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคติปกรรณอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 1.62 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้ผ่านสื่อสูงที่สุด คือ โทรทัศน์ โดยมีค่าเฉลี่ย 1.79 รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์ โดยมีค่าเฉลี่ย 1.72 สำหรับสื่อที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับการรู้น้อยที่สุด คือ นิตยสาร โดยมีค่าเฉลี่ย 1.47 รองลงมา คือ วิทยุ โดยมีค่าเฉลี่ย 1.50 และเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต โดยมีค่าเฉลี่ย 1.63

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่าการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคติปกรรณของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซึ่งอยู่ในระดับน้อยนั้นเป็นข้อมูลที่น่าวิตกกังวลพอสมควร เนื่องจากลักษณะของคติปกรรณนั้นจะมีลักษณะแตกต่างกับคติทางอาญาหรือคดีแพ่งโดยทั่วไป โดยลักษณะของคติปกรรณจะเป็นคติความผิดในลักษณะของการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ของ

หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับภาคเอกชน ประชาชน และหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันเอง สำหรับผลการวิจัยดังกล่าวจึงเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับศาลปกครองในการกลับไปพิจารณาทบทวนแผนการดำเนินงานด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครองว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะสื่อทางด้านนิตยสาร วิทยุ และอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นสื่อที่ประชาชนเข้าถึงง่ายอีกสื่อในปัจจุบัน เพราะผู้วิจัยเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ฟ้องคดีน่าจะมีระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครองอยู่ในระดับมากเนื่องจากเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงกับการดำเนินคดีของศาลปกครอง แต่ผลวิจัยที่ได้กลับพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงมีระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครองอยู่ในระดับน้อย ผู้วิจัยจึงอดเป็นห่วงไม่ได้ว่าประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับศาลปกครองหรือคดีปกครองจะมีระดับการรับรู้มากน้อยแค่ไหน และเมื่อประชาชนเหล่านั้นต้องประสบเหตุทางคดีปกครองพวกเขาเหล่านั้นจะสามารถดำเนินการได้ถูกต้องและรวดเร็วตามช่องทางที่กฎหมายบัญญัติไว้ได้หรือไม่

## 2. ความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง

จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 0.59 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.19 สำหรับข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจมากที่สุด คือ คดีปกครองเป็นคดีพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลกับเอกชน รัฐธรรมนูญบัญญัติให้จัดตั้งศาลปกครองขึ้นโดยแยกต่างหากจากศาลยุติธรรม โดยให้มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยคดีปกครองและกระบวนการวิธีพิจารณาคดีปกครองตั้งแต่การทำคำฟ้องตลอดจนถึงคำพิพากษาหรือคำสั่งต่าง ๆ ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 0.72 สำหรับข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด คือ การฟ้องคดีปกครองต่อศาลปกครองชั้นต้นผู้ฟ้องคดีจะต้องยื่นฟ้องต่อศาลที่มูลคดีเกิดขึ้นเท่านั้น โดยมีค่าเฉลี่ย 0.32 รองลงมา คือ การฟ้องคดีปกครองที่เรียกให้ใช้เงินจะมีค่าธรรมเนียมศาลในอัตราร้อยละ 2.5 ของทุนทรัพย์แต่ไม่เกิน 200,000 บาท โดยไม่มีการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลแต่อย่างใด โดยมีค่าเฉลี่ย 0.43 รองลงมา คือ การฟ้องคดีปกครองถือหลักความสะดวกเรียบง่ายแต่หลักสำคัญ คือ จำเป็นจะต้องมีทนายความร่วมในการฟ้องร้องด้วย โดยมีค่าเฉลี่ย 0.45

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นผู้ฟ้องคดีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองอยู่ในระดับมากแต่ยังไม่ถือว่ามากจนน่าพอใจ โดยมีค่าเฉลี่ย 0.59 เท่านั้น

ซึ่งมากกว่าค่าเฉลี่ยของระดับความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองที่อยู่ในระดับน้อยเพียง 0.09 เท่านั้น ผลการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยจึงยังไม่พึงพอใจมากนัก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงกับการฟ้องคดีปกครอง จึงควรที่จะมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองเป็นอย่างดีเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการฟ้องคดีและดำเนินคดีปกครองต่อไป ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะมาจากการปฏิบัติหน้าที่ของศาลปกครองที่เพิ่งเริ่มต้นปฏิบัติหน้าที่ (ก่อตั้งศาลปกครองเมื่อปี 2544) จึงอาจจะส่งผลให้ผู้ฟ้องคดีอาจจะยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับคดีปกครองรวมถึงบทบาทหน้าที่และขั้นตอนกระบวนการในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาข้อคำถามจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังขาดความรู้เกี่ยวกับรายละเอียดของการฟ้องคดีปกครองเป็นจำนวนมาก ยกตัวอย่างเช่น ลักษณะและวิธีการฟ้องคดีปกครอง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของคดีปกครอง เป็นต้น ดังนั้นหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคดีปกครอง จึงควรนำข้อมูลดังกล่าวไปวางแผนการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองโดยอาจทำควบคู่กับการสร้างการรับรู้ให้กับผู้ฟ้องคดีและน่าจะรวมถึงประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างศาลปกครองและผู้มาฟ้องคดีรวมถึงประชาชนทั่วไปให้เกิดความเข้าใจตรงกัน อันจะส่งผลประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของศาลปกครองต่อไปในอนาคต

## **ส่วนที่ 2 การวิจารณ์ผลการทดสอบสมมติฐาน**

ในส่วนของการวิจารณ์ผลการทดสอบสมมติฐานผู้วิจัยจะทำการวิจารณ์การทดสอบสมมติฐานตามกลุ่มตัวแปรทั้งหมดที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคดีปกครอง

### **1. เพศ**

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าตัวแปรเพศเป็นตัวแปรที่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง โดยพบว่าผู้ฟ้องคดีที่เป็นเพศชายมีความรู้มากกว่าผู้ฟ้องคดีที่เป็นเพศหญิง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเพศชายน่าจะเป็นเพศที่มีความสนใจข่าวสารด้านที่เกี่ยวกับการเมือง รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโดยเฉพาะด้านกฎหมายและด้านกระบวนการยุติธรรมมากกว่าเพศหญิง อันเนื่องมาจากบุคลิกลักษณะและนิสัยของเพศชายที่มีความแข็งแกร่ง ความเข้มแข็ง และความสนใจต่อปัญหาบ้านเมือง ซึ่งผิดกับเพศหญิงที่มีความสนใจในเรื่องของความสวยงามและความอ่อนหวาน ดังนั้นผู้ฟ้องคดีที่มีเพศต่างกันจึงมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกัน

## 2. อายุ

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าตัวแปรอายุเป็นตัวแปรที่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง โดยพบว่าผู้ฟ้องคดีที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ฟ้องคดีที่มีอายุ 39 ปีหรือต่ำกว่า ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าผู้ฟ้องคดีที่มีอายุสูงน่าที่จะมีประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่เป็นธรรมของหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมาก่อน ดังนั้นผู้ฟ้องคดีที่มีอายุสูงกว่าจึงน่าที่จะมีความต้องการให้มีองค์กรในการทำหน้าที่ตรวจสอบ ถ่วงดุลการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และภายหลังจากการเกิดศาลปกครองขึ้นตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 จึงน่าจะส่งผลให้ผู้ฟ้องคดีที่มีอายุสูงกว่าทำการศึกษาค้นคว้าถึงกระบวนการ ขั้นตอน การดำเนินการเกี่ยวกับคดีปกครองของศาลปกครอง เพื่อพิจารณาว่าจะสามารถเป็นองค์กรในการทำหน้าที่ตรวจสอบ ถ่วงดุลการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้มากน้อยแค่ไหน ดังนั้นผู้ฟ้องคดีที่มีอายุต่างกันจึงมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกัน

## 3. อาชีพ

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าตัวแปรอาชีพเป็นตัวแปรที่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง โดยพบว่าผู้ฟ้องคดีที่มีอาชีพรับราชการมีความรู้มากกว่าผู้ฟ้องคดีที่ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน ประกอบกิจการส่วนตัว ว่างาน (อื่น ๆ) ตามลำดับ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าผู้ฟ้องคดีที่ประกอบอาชีพรับราชการถือว่าเป็นผู้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงเกี่ยวกับคดีปกครอง ซึ่งถือว่าเป็นคดีพิพาทที่อย่างน้อยต้องมีหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นผู้เกี่ยวข้องด้วยเสมอ อีกทั้งยังเป็นอาชีพที่มีโอกาสในการศึกษาหาความรู้หรือค้นคว้าเอกสารทางราชการมากกว่าอาชีพประเภทอื่น ๆ ที่ลักษณะการทำงานไม่แน่นอน รวมทั้งยังมีโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมหรือสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับคดีปกครองของศาลปกครองที่หน่วยงานต้นสังกัดได้จัดขึ้น จึงส่งผลให้ผู้ฟ้องคดีที่มีอาชีพรับราชการมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองมากกว่าผู้ฟ้องคดีที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัท ประกอบกิจการส่วนตัว ว่างาน (อื่น ๆ) ตามลำดับ ดังนั้นผู้ฟ้องคดีที่มีอาชีพต่างกันจึงมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกัน

#### 4. ระดับการศึกษา

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าตัวแปรระดับการศึกษาเป็นตัวแปรที่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง โดยพบว่าผู้ฟ้องคดีที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีความรู้มากกว่าผู้ฟ้องคดีที่มีระดับการศึกษานอนปริญญาหรือต่ำกว่า ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าผู้ฟ้องคดีที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าน่าที่จะได้รับการถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งยังได้รับการฝึกฝนทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ จากสถาบันอุดมศึกษาจึงทำให้ผู้ฟ้องคดีกลุ่มนี้เมื่อเรียนจบออกไปเป็นบุคคลที่มีลักษณะนิสัยชอบคิด วิเคราะห์ รวมทั้งศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ รวมถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคดีปกครองจึงส่งผลให้มีความรู้มากกว่าผู้ฟ้องคดีที่มีระดับการศึกษานอนปริญญาหรือต่ำกว่า ดังนั้นผู้ฟ้องคดีที่มีระดับการศึกษาต่างกันจึงมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกัน

#### 5. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครอง

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าตัวแปรการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครองเป็นตัวแปรที่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง โดยพบว่าผู้ฟ้องคดีที่มีการรับรู้ข่าวสารมากมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองมากกว่าผู้ฟ้องคดีที่มีการรับรู้ข่าวสารน้อย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าผู้ฟ้องคดีที่มีการรับรู้ข่าวสารมากก็น่าที่จะมีความสนใจและการรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับคดีปกครองเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้บุคคลเหล่านี้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคดีปกครองมากตามไปด้วย ดังนั้นผู้ฟ้องคดีที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครองต่างกันจึงมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกัน

#### กลุ่มตัวแปรที่ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคดีปกครอง

##### 1. รายได้

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าตัวแปรรายได้เป็นตัวแปรที่ไม่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าคดีปกครองนั้นยังจัดเป็นลักษณะของคดีใหม่ที่สังคมส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจถึงแนวคิดและรายละเอียดของคดีปกครอง ซึ่งรวมไปถึงผู้ฟ้องคดีที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงต่อการดำเนินคดีปกครองของศาลปกครอง จึงส่งผลให้รายได้ซึ่งเป็นตัวแปร

ที่บ่งบอกถึงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างไม่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับคติปกครองของผู้ฟองคดี  
ดังนั้นผู้ฟองคดีที่มีรายได้อาจต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคติปกครองไม่แตกต่างกัน